

Kakskümmend aastat järjest

„11. juuni 1921.a. Tambov

Venemaa Kesktäitevkomitee Täievolilise Komisjoni käsk Nr.171

...Esseerilike-bandiitlike elementide lõplikuks väljajuurimiseks käseb VKTK Täievoliline Komisjon:

1.Isikud, kes keelduvad oma nime nimetamast, lasta kohapeal ilma kohtuta maha...

4.Perekond, kes varjas bandiiti, kuulub arreteerimisele ja kubermangust väljasaatmisele, nende varandus konfiskeeritakse, perekonna vanim tööjõuline liige lastakse kohapeal ilma kohtuta maha.

5.Perekondi, kes varjavad bandiitide pereliikmeid, vaadatakse kui bandiitlikke ja selle pere vanim tööjõuline liige lastakse kohapeal ilma kohtuta maha...

Allkirjad: Antonov-Ovsejenko, Tuhhatševski“.

„12. juuni 1921.a. Tambov

Metsad, kus bandiidid end varjavad, tuleb puhastada mürkgaaside abil. Kõik tuleb niimoodi välja arvestada, et metsa tungiv gaasipilv hävitaks seal kõik elava....

Allkiri: Tuhhatševski“

„23. juuni 1921.a Tambov

Venemaa Kesktäitevkomitee Täievolilise Komisjoni käsk Nr.216

...Esimese lahingulõigu kogemus näitab, et teatud rajoonide kiireks bandiitidest puhastamiseks on hästi sobilik järgmine meetod... Elanikele antakse kaks tundi aega bandiitide ja relvade väljaandmiseks, samuti ka bandiitide perekondade väljaandmiseks... Kui elanikkond bandiite ja relvi välja ei andnud, tuleb kahetunnise tähtaja möödudes varem võetud pantvangid elanikkonna nähes maha lasta, pärast seda võetakse uued pantvangid ja tehakse kokkukogunenud elanikele teistkordselt ettepanek bandiidid välja anda... Igaiüks peab andma tunnistusi, väiteid teadmatuse kohta mitte arvestada. Kangekaelsuse korral tuleb uuesti pantvange maha lasta...

Allkirjad: Antonov-Ovsejenko, Tuhhatševski“.

„10. juuli 1921.a

Täievolilise „viisiku“ esimehe seltsimees Uskonini ettekanne

...3. juulil alustasime operatsiooni Bogoslovka külas. Harva võib näha nii kinniseid ja organiseerunud talupoegi. Küsitledes talupoegi bandiitide kohta, eitasid kõik alaealistest vanakesteni seotust nendega...

Me kordasime samu võtteid nagu Ossinovkas: võtsime pantvangiks 58 inimest, 4. juulil laskime maha esimese partii – 21 inimest, 5. juulil – 15 inimest, võtsime kinni 60 bandiitide perekonda. Lõpptulemusena saavutasime siiski murrangu, talupojad hakkasid bandiite ja peidetud relvi välja andma...

Mis puudutab Karejevka küla, siis seoses selle küla soodsa asukohaga bandiitide poolt kasutamiseks, võttis „viisik“ vastu otsuse see küla hävitada, saates kogu selle elanikkonna välja ja konfiskeerides kogu nende varanduse... Pärast väärtuslike materjalide – aknaraamid, külvimasinad jms – kokkukogumist põletati küla maha...”

„19. märts 1922.a Moskva

Kiri Poliitbüroo liikmetele

...just praegune moment kujutab endast mitte ainult eranditult soodsat, vaid ka üldse ainukest momenti, mil meil on edušansid 99-l juhul 100-st purustada vaenlane lõplikult ja kindlustada meie positsioone paljudeks aastakümneteks. Just nüüd ja ainult nüüd, mil nälgivates maakohtades süüakse inimesi ja teedel vedeleb sadu kui mitte tuhandeid laipu, on meil võimalus (ja seetõttu ka kohustus) läbi viia kiriku-varanduste konfiskatsioon. Me peame seda tegema metsiku ja halastamatu energiaga ja mitte peatuma ükskõik millise vastupanu ees...

Mida suurem arv reaktsioonilise vaimulikkonna ja reaktsioonilise kodanluse esindajaid õnnestub meil sellel põhjusel maha lasta, seda parem: just nüüd on vaja anda sellele seltskonnale niisugust õpetust, et nad ei julgeks mitu aastakümnet mingist vastupanust mõeldagi...

Me saame kindlustada endale mitmesaja miljoni kuldrubla suuruse fondi (pidage meeles mõnede kloostrite tohutu suuri rikkusi). Ilma selle fondita on igasugune riiklik töö, majanduslik ülesehitus ja meie huvide kaitsmine Genua konverentsil täiesti mõeldamatu...

Allkiri: Uljanov (Lenin)“

See oli sõda. Halastamatu mitmeaastane sõda. Sõda ilma igasuguste reegliteta, teisel pool inimlikkuse piire. Tuhanded (tegelikult miljonid) nälgasurnute laibad kutsuvad bolševikel esile rõõmurõkatsi. Kokkuröövitud miljonid kavatsetakse kulutada ükskõik millele, välja arvatud nälgiate päästmiseks (nõukogude statistika näitab, et 1922-1923. aastal osteti piiri tagant vilja kõigest ühe miljoni rubla eest).

Avaliku protesti mahasurumisest jäi bolševikele väheks – talupojad pidid ise ülestõusnuid püüdma ja „bandiitide pereliikmed“ (s.o naised ja lapsed) arveteõiendamiseks välja andma. Aga kõik need., kellesse oli jäänud veel natukegi halastust ja kaastunnet, lasti kohapeal maha. Ilma kohtuta. Muidugi ei lastud neid maha mingite materiaalsete väärtuste (aknaraamid, külvikud jne) kokkuröövimise eesmärgil, vaid just selleks, et võõrutada neid aastakümneteks mingigi mõte uuele võimule vastuhakuks. Sõna „valitsus“ kästi kirjutada suure tähega, sõna „jumal“ - väikesega.

Pärast seda, kui võim tugevnes ja kirjutas enda jaoks sobivad seadused, hakati maha laskma ja vangi panema kohtu korras. 7. augustil 1932.a. võeti vastu kuulus „Seadus kriminaalvastutuse tugevdamisest kolhoosivara varguse ja röövimise eest“ – rahvasuus kutsuti seda „kolme viljapea seaduseks“. Ainuüksi 1932.a. augustist kuni 1933.a. detsembrini arreteeriti ja mõisteti selle seaduse järgi vangi 125 tuhat „uut pärisorja“, neist 5400 inimest lasti maha.

Bolševistliku terrori mastaabis polnudki need arvud just eriti suured, kuid tasub meenutada, et pärisorjuslikul tsaari-Venemaal määrati 80 aasta jooksul (1825. kuni 1905.a.) 625 surmaotsust, millest viidi täide kõigest 191...

Stalinliku režiimi metsik julmus polnud mitte mingil juhul uute juhtide sadistlike kalduvuste tulemus. Ei midagi taolist! Mõistus oli neil kaine ja kaalutlev ja nad said suurepäraselt aru, et teistmoodi ei mängi välja. Isegi suhteliselt rahulikel NEP-i aastatel ei ületanud talupoegade majapidamiste keskmine kaubanduslikkus 15-20 %. See tähendas, et ühe linnatöölise pere toitmiseks läks vaja 5-6 talupoegade peret. Kas said sellised proportsioonid rahuldada seltsimees Stalinit, kellel oli plaanis tohutu suure armee loomine ja selle uusima tehnikaga relvastamine?

1930. aastal võttis riik Ukrainas kolhoosidelt ära 30 % teraviljast, Põhja-Kaukaasias 38 %. Järgmisel, 1931. aastal, vastavalt 42 ja 47 %. 1932. aasta plaan ületas 1931. aasta oma 32 % võrra. Pärast seda, kui 1932. aasta sügisel sai selgeks, et viljavarumisplaani ei õnnestu täita isegi kogu teraviljavaru (kaasa arvatud seemneviili) konfiskeerimisega, nõudsid raevunud Kremli juhid viljavarumise plaani mittetäitnud kolhoosidest kogu „mitteteraviljalise toiduainete ressursi“ (pekk, kartul, sibul, peet, soolatud toiduained jne) konfiskeerimist.

On väga kahtlane, kas tolleaegse põllumajandustoodangu transpordi, säilitamise ja ümbertöötlemise infrastruktuuri juures suurem osa konfiskeeritud toiduainetest üldse tehasesööklatesse jõudis. Faktiliselt oli see „näljaterror“. Bolševikud meenusid järjekordselt oma juhi ja õpetaja õpetusi: „...*anda sellele seltskonnale niisugust õpetust, et nad ei julgeks mitu aastakümnet mingist vastupanust mõeldagi...*“

Ning Ukrainas ja Donil, seejärel ka Volgamaadel ja Kasahstanis algas massiline **SURMAV NÄLG**. Miljonid talupojad - otsides pääsu näljasurmast – sõitsid, kõndisid ja roomasid linnadesse.

Võim reageeris kiiresti. 22. jaanuaril 1933.a. ilmus Stalini ja Molotovi allkirjadega NSVL-u valitsuse määrus:

„...Keskkomiteel ja valitsusel on tõendeid selle kohta, et talupoegade massiline lahkumine on organiseeritud nõukogude võimu vaenlaste, kontrrevolutsionääride ja Poola agentide poolt... keelata kõikide võimalike vahenditega Ukraina ja Põhja-Kaukaasia talupoegade liikumine linnadesse...“

Näljasurmale määratud rajoonid lõigati ära sõjaväeosadega. Selle „karantiini“ esimese kuu jooksul kandis OGPU ette 219460 inimese kinnipidamisest!

Harkovis asuv Itaalia konsul kandis oma Roomas asuvalle valitsusele ette:

„...Nädala ajaga loodi teenistus hüljatud laste püüdmiseks... Keskööl veeti nad veoautodega Põhja Donetsil asuvasse kaubajaama... siin asus meditsiiniline personal, kes teostas sorteerimist. Need, kes polnud veel näljast paistes ja võisid veel ellu jääda, saadeti Näljamäel (no on alles kohanimi!!! – Tõlkija märkus) asuvasse barakkidesse või aitadesse, kus õlgedel suri veel 8000 hinge, peamiselt lapsed. Nõrgad saadeti kaubavagunitega linnast välja ja jäeti sinna surema, inimestest eemal. Kohale jõudes laaditi kõik surnud vagunitest välja varem valmiskaevatud suurtesse kraavidesse...“

...igal öösel leitakse Harkovis umbes 250 nälga või tüüfusesse surnud inimese laipa. Tunnistuste kohaselt pole paljudel neist maksa alles... sellest valmistatakse pirukaid ja kaubitsetakse nendega turul...“

1933. aasta Golodomoril (organiseeritud näljahäda. – Tõlkija märkus) oli kaks printsiipiaalset erinevust 1921. aasta näljahädast.

Esiteks oli see kunstlikult organiseeritud, samal ajal kui 1921. aasta näljahäda juhtus „loomulikel“ põhjustel (kui muidugi bolševike poolt vallapäastetud kodusõja tagajärjel tekkinud laostumist ja rahvamajanduse langust sai pidada „loomulikuks“ protsessiks). 1932. aasta viljasaak oli tõesti kehv, kuid ikaldus polnud sugugi miljonite inimeste surma põhjuseks. Näiteks saadi ainuüksi Ukrainast riikliku viljavaru raames 36,5 miljonit tsentnerit teravilja. Lähtudes sellest, et ühe inimese toitmiseks läheb vaja umbes kaks tsentnerit vilja aastas, saame me järeldada, et ainuüksi Ukrainas varutud viljaga oleks saanud ära toita 18 miljonit nälgijat. Aga kui palju vilja lihtsalt mädanes ära kaetud elevaatorite ja viljaplatside puudumise tõttu, kui palju sellest aeti viinaks...

Teiseks eraldas hea vanaisa Iljitš siiski kokkuröövitud varandusest veidi välismaalt toiduainete ostmiseks. Seltsimees Stalin aga **EKSPORTIS** nälgivast riigist 1932. aastal 17,3 miljonit tsentnerit vilja ja 16,8 miljonit vilja 1933. aastal. Selsamal aastal, mil Harkovis küpsetati inimlihast pirukaid, saadeti NSVL-st ekspordi 47 tuhat tonni liha-piimaprodukte, 54 tuhat tonni kala. Inimsööjate riik vedas välja jahu, suhkrut, vorsti, päevalilleõli...

Selle inimesoo ajaloos ainulaadse ohvritoomise mastaapi iseloomustavaid täpseid arve ei saa me tõenäoliselt kunagi teada. Nõukogude Ukraina ajaloolase S.Kultšinski arvestuste järgi (ta töötas 60-ndate aastate lõpust alates demograafilise statistika analüüsi juures) suri ainuüksi 1933. aastal ainuüksi Ukrainas nälg 3 kuni 3,5 miljonit inimest. 3 kuni 6 miljonit inimese võrra vähenes neil aastatel Kasahstani rahvastik. Volgamaades ei toimunud „mitteteraviljalise toiduainete ressursi“ äravõtmist (s.o kartul ja soolatud kurgid jäeti kolhoosnikele alles), seetõttu suri seal nälgja tõttu „kõigest“ 400 tuhat inimest.

Arvukuse poolest oli bolševike peamiseks „vaenlaseks“ talupoegkond, kes moodustas 1917. aastal neli viiendikku riigi elanikkonnast. Kuid uus võim ei unustanud ka linnaelanikkonda.

1930. aasta veebruarist kuni 1931. aasta detsembrini deporteeriti suurematest linnadest üle 1,8 miljonit „deklasseerunud elemendi ja passirežiimi rikkujat“. Selle määratluse alla ei sattunud mitte ainult kodanlikud professorid ja insenerid, kolhoosinälja eest linna põgenenud kodutud talupojad, vaid ka linnatöölised, kes tabati haarangu käigus tänavatelt ilma passita. Arhiividokumentides leidub juhtumite kirjeldusi, kus püüti ka passiga inimesi – aruande jaoks. On teada kurioosne episood, kus Moskvast deporteeriti kui „passirežiimi rikkujat“ rajooni miilitsaosakonna ülem!

Neid deporteeritud, kellel kõvasti vedas, ootas ees sunnitöö kommunismi suurehitustel. Näiteks oli Magnitogorskis 1932. aasta septembris 42462 spetsasumisel olijat, kes moodustasid kaks kolmandikku selle „unistuste linna“ elanikkonnast. Kuid mitte kõiki ei oodanud ees selline vedamine.

„...20. ja 30. aprillil 1932.a. saadeti Moskvast ja Leningradist sundasumisele kaks ešeloni deklasseerunud elemente, kokku 6144 inimest... Tomsikisse jõudes paigutati see kontingent praamidele ja toimetati Nazino saarele... Saarel polnud mingeid instrumente, mingeid ehitisi, ei viljaseemet ega raasukesti toiduaineid... 19. mail tuli maha lumi, tõusis tuul, seejärel hakkas külmetama... Inimesed hakkasid surema. Esimese ööpäeva jooksul suutis hauakaevajate brigaad matta 295 laipa. Alles neljandal või viiendal päeval saabus saarele rukkijahu, mida hakati mõnesaja grammi kaupa välja jagama. Jahu kätte saanud inimesed jooksid sellega vee äärde ja segasid seal mütsides, jalarättides, pintsakutes ja pükstes valmis kõrdi, mis sealsamas toorelt söödi. Sealjuures väga suur osa neist neelas jahu niisama, hakkasid sellest lämbuma, kukkusid maha ja surid õhupuudusesse... Varsti algas väga suures ulatuses inimsöömine... Kõige selle tulemusena oli 6100-st saabunud inimesest (pluss 500-700-st teistest komandatuuridest juurdelisatud inimesest) 20. augustiks ellu jäänud 2200 inimest...“

Need read on pärit VKP(b) Lääne-Siberi kraikomitee Narõmi linnakomitee instruktori ettekandest. Kokkuvõtva statistika kohaselt polnud Nazino saarel toimunud košmaar üldsegi erakordne juhtum. 1932.a. jaanuaris läbiviidud esimesel „spetsasumisele“ saadetute ümberregistreerimisel selgus 500 tuhande inimese suurune puudujääk, kes surid või jooksid taigasse laiali (kindlasse surma).

Vaat sellepärast palubki autor neid lugejaid, keda häiris fraas „inimsööjaliku võimu“ kohta, ilmaasjata mitte solvuda. See pole metafoor, vaid lihtsalt fakti konstateering. Bolševistlik võim vahetas teadlikult ja külmavereliselt mitu miljonit inimest ameerika traktori(tanki)tehaste, prantsuse lennukimootorite ja saksa tööpinkide vastu. Neil aastatel ei osanud seltsimees Stalin isegi košmaarses unenäos ette näha 1941. aasta 3. juulit, mil ta oli sunnitud (väriseva lõualuuga kuuldavalt vastu veeklaasi kõlistades) pöörduma „vendade ja õdede“ poole ning just neid – alandatud, paljaksröövitud, petetuid – nimetama „kodanikeks“ ja kutsuma relvile...

1929-1933. aastate massilised repressioonid pidid lahendama lisaks lihtsatele, proosalistele, majanduslikele ülesannetele (varustada kasvavat tööstust üliodava tööjõuga ja poolmuidu saadud põllumajandustoodanguga, koguda kulda ja valuutat lääne tehnoloogiate ostuks) veel ühe väga keerulise probleemi. Uude valitsevasse klassi kuulusid alt kuni tippudeni inimesed, kellel oli isiklik kogemus. Ülestõusude, riigi-

pöörete, partisanisalkade jms organiseerimise kogemus. See kogemus ja need inimesed häirisid partei-ladvikut tugevasti.

Ja alles pärast kulukustegemise, kollektiviseerimise, „golodomori“ kampaaniat võisid Stalin & Co kergendatult hingata. Nüüd nad teadsid – „aktivistide“ jaoks, kes kiskusid nälgiatelt leivatüki suust, pole enam tagasiteed paljaksröövitud rahva juurde ja ei tule kunagi. Enneolematute kuritegude tõttu verise ringkäendusega seotutena said nad edaspidi ainult alandlikult järgida looklevat „partei peajoont“.

1934. aasta alguses kirjutas hilisemate „kuuekümnendatel aastatel isikukultuse vastu võitlejate“ poolt nii palavalt armastatud Sergo Ordžonikidze veelgi rohkem armastatud S.M.Kirovile: „...kaadrid, kes läbisid 1932-33. aastate situatsiooni ja pidasid vastu, on nüüd karastatud kui teras. Ma arvan, et nendega saab ehitada Riiki, millist ajalugu veel ei tunne“.

Prohvetlikud sõnad. Sügavalt õiged. Venemaa ajalugu ei tundnud varem midagi sellesarnast. Ja selliseid „kaadreid“, kes oleksid suutnud iga päev laadida näljast tursunud lapsi vagunitesse ja vedada neid steppi surema, oleks vanal ajal, vanal Venemaal tikutulega otsida tulnud. Kahjuks ei elanud ei kirja kirjutaja ega ka selle adressaat 1941. aasta juunini ning seetõttu ei näinud nad, kuidas käitusid need „karastatud kaadrid“ relvastatud vaenlase silme ees. Aga enne seda, „rahuliku hingetõmbe“ tingimustes (mis lihtsale rahvale olid tunduvalt kohutavamad kui imperialistliku sõja kogemused), uus „proletaarse riigi“ eliit mitte ainult ei karastunud, vaid lisaks ka mandus moraalselt.

„Ma abiellusin 1929. aasta juunis... Muinasjutuline elu, muinasjutuline... Korter Maneeži väljakul, Kremli vastas. Kuus tuba... Ma sõitsin lõunasöögi järele... Veeti neid suurtes nõudes – ära ei jahtunud, see oli ju Kremli lähedal, aga meie masinale oli igal pool alati roheline tuli... Lõunasöögid olid maitsvad, kokad suurepärasead, üheksa inimest said söönuks neist kahele ettenähtud lõunasöögist... Lõunasöögi juurde anti alati pool kilo võid ja pool kilo musta kalamarja... Koos lõunaga sai võtta ka gastronoomiat, maiustusi, alkoholi... Punane viin, kollane, valge. Karahvinides... Suurepärasead karbonaadid...“

Need on abikaasa mälestused. Isegi mitte ülemuse enda naise, vaid endise Poliitbüroo liikme, juba põlualuse Kamenevi poja naise mälestused. Kremli karbonaade sõi ta kitsas koduses ringis. Võimulolevad ülemused „laostusid moraalselt“ kollektiivselt ja suure säraga.

„Klubi luksuslik saal oli poolhämär. Laes rippus suur pöörlev kera, mis heitis üle kogu saali valguslaike, lõi illusiooni lumesajust. Mundrites ja smokingutes mehed ja pikkades õhtukleitides või operetikostüümides daamid keerutasid džässirütmil saatel tantsida. Paljudel naistel olid maskid ja ülimalt värvikad kostüümid, mis olid laenatud Suurest teatrist. Lauad olid täis šampanjat, likööri ja viina... Mingi piirivalvevägede polkovnik hüüdis purjus ekstaasis: „Vaata see on alles elu, poisid! Aitäh seltsimees Stalinile meie õnneliku lapsepõlve eest!“

Niimoodi kirjeldas tuntud ülejooksikust tšekist Orlov (Feldbin) NKVD klubis 1936. aastal toimunud balli. Ütleme ausalt välja – seltsimees Stalin ei käinud tantsimas Suure teatri kostüümides ja ka oma polkovnikute „õnnelikku lapsepõlve“ nägi ta ette veidi teistsugusena. Nii võttis Poliitbüroo 1938. aasta 3. veebruaril vastu järjekordse määruse, kus märgiti, et „mitmed arreteeritud vandenõulased (Rudzutak, Rozengoltz, Antipov, Mežlauk, Karahan, Jagoda jt.) ehtasid endale tohutu suured 15-20 toalised suvilad, lossid, kus nad ujusid luksuses ja raiskasid rahva raha, demonstreerides sellega oma täielikku moraalselt laostumist“.

Kahjuks võrdus Stalini katse moraalse laostumisega võidelda tulemuslikkuselt katsetele end juustest sikutades soost välja tõmmata. Kui suvilad, lossid ja viin ära jätta, siis mida muud tal oli oma käsilastele pakkuda? Unistus maailmarevolutsioonist sõitis ära koos Trotskiga, aga pakkuda endistest külalumpenitest uueks eliidiks tõusnutele eluunistuseks üldlase võrdsuse ja vendluse ideed ei sõandanud isegi Peremees ise. Talle jäi üle ainult ühtesid „punabojaare“ teistele hirmutuseks maha lasta. Palju aastaid hiljem sisendasid represseeritud ülemuste ellujäänud lapsed ja lapselapsed kergeusklikele lugejatele luuletuste ja proosaga, et bolševistliku terrori tipp oli 1937-s aasta ja Suure Terrori peamised ohvrid oli rahvakomissarid ja armeekomandörid. Ah kui ainult nemad oleks elus olnud, küll siis...

1937-38. aastatel arreteeriti NKVD organite poolt 1345 tuhat inimest, neist 681 tuhat lasti maha, 115 tuhat surid „uurimise“ ajal piinamiste läbi või hiljem vanglates ja laagrites. Kas kõik need olid siis rahvakomissarid, „leninliku kaardiväe“ kommunistid ja „Džerzinski kooli“ tšekistid? Muide, julgeolekuorganitest arreteeriti 1936. aasta oktoobrist kuni 1938. aasta augustini „kontrevolutsiooniliste kuritegude“ pärast kõigest 1862 töötajat. Tõenäoliselt ei eksi me palju, kui oletame, et ühe „ustava leninlase“ kohta tuli sada süütult hukkunud talupoega, töölisi, inseneri, arsti... Kuid maailm on loodud niimoodi, et isegi sada tuhat kolhoosnikku ei suuda pälvida oma pere hukkumise tragöödiaga nii suurt tähelepanu, kui saavutab ühe hukkunud Poliitbüroo liikme poeg.

1939. aasta alguses vähenes juhtivtöötajate mahalaskmine järsult, aga repressioonid „maa tõeliste peremeeste“ suhtes aina kasvasid. Süüdimõistetute arvult sai rekordiliseks 1940. aasta – **2,3 miljonit** inimest, kusjuures sellel aastal oli 57 %-l GULAG-s asuvatel kinnipeetutel karistusaeg alla 5 aastat, aga kurikuulsa 58. paragrahvi põhjal süüdimõistetud („poliitilised“) moodustasid kõigest 25-30 % represseeritute üldarvust. Normaalse inimliku loogika kohaselt oleksid ülejäänud 70 % pidanud olema kriminaalkurjategijad. Kuid see pole nii. Loomulikult oli nende seas ka kriminaale, kuid peamise massi GULAGi vangidest moodustasid inimesed, kes olid stalinliku bande poolt seadustatud kriminaalmeetodite ohvrid. Istuma pandi 30-minutilise tööle hilinemise eest, kogenematus (või ebareaalse töönormi tõttu) murdunud puuritera eest, katsetustel rebenenud tankiroomiku eest, selle eest, et sa olid sündinud „vabastatud“ Ida-Poolas või Bessaraabias, selle eest, et kauge sugulane saatis sulle rumaluse tõttu välismaalt postkaardi, minimaalse arvu normipäevade mittetäitmise eest...

Ja miks siis pidid „lihtsad nõukogude inimesed“ momentaalselt unustama kõik need bolševistliku režiimi piinamised, vägivald, seadusetus, ülekohtu? Ainult seetõttu, et lõppes „sotsialistliku seaduslikkuse rikkumise“ paragrahv ja pühapäeva hommikul alanud sõda (juba kolmas kahe aasta jooksul) kirjeldatakse teise paragrahvi järgi ja kuulutatakse veel pealegi „Suureks Isamaasõjaks“? Miks me peame senini sensatsiooniliseks sõja ajal represseeritud nõukogude kindralite uurimismaterjale, kus peaaegu igaihes on sees pealekaebus selle kohta, kuidas ohvitserid omavahelises jutuajamises „väitsid laimavalt, et Punaarmee võitlejad ja komandörid on lahingus ebakindlad ja ei ole sõjast huvitatud, kuna enne sõda elasid nad tööliste ja kolhoosnikena väga halvasti“?

Enne sõda, 1941. aasta jaanuaris, oli GULAG-s 1930 tuhat kinnipeetavat, veel 462 tuhat inimest asus vanglates, „spetsasumisel“ oli üle 1200 tuhande inimese. Kokku: **3,6 miljonit inimest**. Aga kogu sõjaeelse „seitsmeaastaku“ jooksul (1934 kuni 1941) oli trellide taga kokku **6 miljonit inimest**. Mitte igas Euroopa riigis polnud nii suurt täiskasvanud elanike arvu. Selle kohta oli ka laul kirjutatud: „Sellist maad maailmas teist ei leidu, kus nii vabalt hingata võib rind“.

Muide, lauludest. Katkestame ajutiselt raske jutuajamise enneolematutest õudustest ja meenutame laulusid ja kinofilme.